

LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Išleisla kvartališkai Redaguojas Metas Zujus
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
71-73 South Washington Street (P. O. Box 38),
Wilkes-Barre, Pa. Telefonas VA 3-8878

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Published every Thursday
Advertising Rates on Application
71-73 South Washington Street (P. O. Box 38),
Wilkes-Barre, Pa. Phone: 3-8878

No. 21. KETVIRTADIENIS, BIRŽELIO-JUNE 18, 1959 VOL. - METAI 43-JI

Dienos Klausimai

Penkias savaites užsitęsusi keturių didžiųjų užsienių reikalų ministerių konferencija Genevoje nepriėjo jokių susitarimų. Pasitarimai vyko viešai ir slapta. Sovietų delegacija, vadovaujama Gromyko, įžuliai atakavo vakariečių reikalaujant pasitraukti iš Berlyno. Vakariečiai parodė tiek nuolaidumo, kad pažadėjo sumažinti savo militarines igulas, kurios ir taip yra mažos. Vakariečiai žino, kad su tokiais jėgomis nepajėgtų atremti raudonųjų puolimo, betgi toks raudonųjų žingsnis duotų pradžią karštam karui. Pats Chruščiovas apžuvo kone visas satelitinės šalys, ypatingai ilgai užtruko ir turėjo svarbias konferencijas su kiniečių ir kitų komunistinių šalių atstovais Albanijoje, vis dėlto savo grąsinimų nevykdė. Kaip žinoma, originalinėje notoje vakariečiams Kremlius reikalavo iki šių metų gegužės 27-tos išspręsti Berlyno problemą ištraukiant savo militarines jėgas. Vakariečių ministeriai reikalauja, kad Kremlius tą savo ultimatumą atšauktų, nes kitaip negalės įvykti viršūnių konferencija. Prezidentas Eisenhower iš anksto buvo įspjęs, kad Sovietams nepadarus jokių nuolaidų, viršūnių konferencijoje jis nedalyvaus. Tokiu būdu Berlyno ginčas toli gražu neišspręstas ir padėtis, anot Didžiosios Britanijos premjero Macmillan, ir toliau pasilieka pavojinga.

Birželio 11 dieną Chruščiovas Rygoje pasakė kalbą paliejamą sudarymą Baltijos taikos zonos—laisvos nuo nuklinkių jėgų. Ta proga sovietų diktatorius pasiūlė Norvegijai ir Danijai pasitraukti iš Šiaurinio Atlanto Organizacijos ir prisidėti prie sudarymo tokios zonos. Jis taipgi ragino Suomiją ir Švediją atsisakyti nuo raketų ir nuklinkių ginklų vartojimo. Rugpjūčio mėnesį Chruščiovas asmeniai lankysis Skandinavų šalyse ir jis nori iš anksto paruošti dirvą pasitarimams raketų ir nuklinkių ginklų reikalais. Beje, Chruščiovas panašius pasiūlymus yra padaręs Balkanų šalims ir Italijai. Tas daro, kiek Kremlius bosai prisibijo apjuosimo raketų ir nuklinkių ginklų bazėmis ir jie labai gerai žino, kad turint tokias jėgas pašonės tolimesnė agresija pasidarys neįmanoma. Kremlius gražiais pažadais ir grąsinimais stengiasi vieną šalį po kitos išvilioti iš Šiaurinio Atlanto Organizacijos, kad sumažinti sau pavojų ir ateityje vieną po kitos be didelio triukšmo ir pasipriešinimo palmti savo "globon".

Ižymus demokratų vadas, prieš savo kandidatūrą JAV prezidento vieton, taipgi buvęs U. S. ambasadorium Maskvoje ir New Yorko valstybės gubernatorium, Averell Harriman lankosi Sovietų Sąjungoje ir iš ten rašo savo įspūdius populiariam dienraščiui New York Times. Tarp kitko Harriman yra susižavėjęs tuo, būk sovietijoj vergų stovyklos jau yra panaikintos ir jos priklauso praečiai. Jeigu ištikrųj taip būtų, tai milijonai vergų galėtų pasidžiaugti susilaukę geresnių laikų, taipgi šimtai tūkstančių lietuvių turėtų galimybės iš Sibiro katorginių darbų sugrįžti į savo tėvynę. Beje, sovietai moka apdumti akis ir paslėgti tikrovę, taip kad net tokie įžymūs diplomatai, kaip Harriman, sovietinį pragarą pavaizduoja šviesiomis varšomis.

LIETUVOJE MIRĖ RAŠYTOJAS PETRAS VAICĪŪNAS

Telegrama iš Lietuvos 1959 birželio 8 pranešė: "ŠIANDIEN MIRĖ RAŠYTOJAS PETRAS VAICĪŪNAS".
Ankstesnės žinios buvo skelbusios, kad gyveno Vilniuje, sirgo džiava, bet ir sirgdamas nebuvo praradęs visą gyvenimą jam būdingos meilės Šaucei ir Lietuvai.
Petras Vaiciūnas buvo poetas ir dramaturgas.
Poetas to paties laikotarpio, kaip Belys Sruoga, Putinas Mykolaitis, Faustas Kirša, Stasys Santvaras. Iš visų jį labiausiai išskyrė entuziastingas žavėjimasis Lietuvos gamtos ir darbo saulėtais vaizdais. Dėl jų P. Vaiciūnas buvo vadinamas "saulės poetu".
Poetijosrinkiniai—Rasotispinduliai (1923, Tekanti saulė 1925, Gimtuojų vieškelis 1927, Saulės lobis; Rinktinė 1946).
Vaiciūno viena daina buvo labiausiai prigijusi Lietuvoje ir reikė tautos bendrą siekimą, trukusį per visą nepriklausomybės laikotarpį—tai "Mes be Vilniaus nenurimsim".
Tačiau didžiausia Vaiciūno duoklė lietuvių kultūrai buvo jo sceniniai veikalai. Beveik kasmeti davė po vaidinimą Valstybės Teatrui Kaune, kur jo žmo-

MARIANAPOLIO ŽINIOS

THOMPSON, Conn.—Sekmdienis, birželio septinta diena, bus įrašyta Marianopolio istorijoje kaip istorinė ir prisiminimais aštuoni jaunuoliai sėkmingai baigė Marianopolio Aukštesniosios Mokyklos kursą apturėdami atitinkamus atestatus bei pažymius iš Norwich vyskupijos Ganytojo, Jo Ekskelsencijos Bernard J. Flanagan, D. D., rankų.

Iškilmingos Mišios

Ryte, studentų koplyčioje įvyko iškilmingos šv. mišios, kurias atnaušo Tėvų Marijonų provincijolas kun. Jonas Jantius. Asistuoja sudarė Tėvai Marijonai Saplys, Vičauskas ir Aksomaitis. Įspūdinga pamokslą pasakė iš Niagara Falls, N. Y., atvykęs kun. Vincas Parulis, M.I.C., kuris pats prieš dvidešimt penkis metus baigė šią mokyklą. Pamokslininkas priminė šiais 1959 metais baigiantiesiems apie gyvenimo svarbiausias pareigas ir, kad tik laikydamiesi savo tikėjimo, būdami ištikimi katalikai galės šiame gyvenime rasti pasiekimo ir laimės ir, kas svarbiausia, užsitikrinti sau Amžiną Laimę.

Gražų įspūdį padarė šios klasių narių kai kartu su savo tėvais ir kitais šeimos nariais prie šv. Komunijos.

Po šv. mišių įvyko iškilmingi pietūs. Studentai kartu su savo tėvais ir mokytojais dainos šios šventės mintimis ir įspūdžiais.

Užbaigimo Aktas

Pats užbaigimo aktas įvyko popiet atvirame ore, po gražaus, saulėto dangaus. Šiom apeigom vadovavo pats šios vyskupijos vyskupas Bernard J. Flanagan. Mašią grojant, patys graduantai, viešiomis lydimi, pasirodė. Eilenoje dalyvavo graduantai, mokytojai, garbingi svečiai. Vyskupas Flanagan, provincijolas kun. Jantius, prelatas St. Onge ir Lieutenant Governor John N. Dempsey.

Aktą atidarė ilgametis mokytojas Jonas Kundratavičius pristatydamas Marianopolio viešąją mokyklą kun. Juozas Dambrauskas. Šiltame žody, Tėvas viršininkas visus sveikino ir ragino, kad baigiantieji studentai ir jų tėvai ypač neužmirštų Marianopolio ir, kad jo dūrys bus nuolat atdaros jų apsilankymui.

Peter G. Reibold visos klasių vardu sveikino gausiai susirinkusius ir išreiškė savo jausmus šioj reikšmingoj dienoj.

Be įvairių pažymių ir dovanų, pažymėtina, kad Tėvo Navicko kasmet teikiamas vienu metu mokslininkas buvo suteiktas Leonardui Simūčiui, Jr., Chicago, Ill. Lietuvių R. K. Susivienijimo tam tikra dovana buvo suteikta Jonui Miliui, iš Kenosha, Wis.

Šios dienos svarbiausias kalbėtojas buvo pakviestas šios įstaigos labai artimas prietelis, Connecticut valstybės Lieutenant Governor John N. Dempsey. Labai gražioj kalboj, šis taurusis katalikas ir valdžios vyras priminė studentams ko ateitis iš jų laukia, kaip prie jos pasirošti.

Sėkė diplomų įteikimas. Pats mokyklos vedėjas kun. Jonas Petrasuskas pristatė studentus vyskupui.

Klasės vardu svarbiausią kalbą atliko Jonas Milius. Karštai žodžiais klasės vardu atsidėjo Tėvams Marijonams, mokyklos mokytojų štabui, savo tėvams ir visiems, kurie prisidėjo prie jo sėkmingo išmokslinimo.

Kun. Jonas Petrasuskas, MIC, šios įstaigos galva priminė baigiančiųjų svarbias gyvenimo pareigas, ragino pasirinkti savo gyvenimui tolimesnę eigą, jos ištikimai laikytis. Taipgi buvo pristatyti Tėvas provincijolas kun. Jantius, kanceleris prelatas St. Onge ir kun. King, Norwich vyskupijos mokyklų priežiūrėtojas.

Paskutinį ir svarbiausią žodį tarė pats vyskupas Flanagan, kuris savo tikėtoj kalboj pris-

sekmingai ir iškilmingai atlikto. Dalyvių tarpe matėsi daug garbingų svečių, tiek dvasiškų, tiek pasauliečių. Pažymėtina, kad Dievo Apvaizda ypač palaimino šias iškilmes su gražia, saulėta diena.

Mažukna

RUSKIŲ LAIVYNO ORGANIZACIJOS GRASINAMA, kad JAV ir kitos tautos negali daugiau daryti manevrų ties Juodąją jūrą ir iki šiaurės ašigalio. NATO tautos čia šiuo ruožtu stato naujas sabre raketų bazes, ko rusikai negali pakęsti, nes žino, kad vieną dieną jos gali prabilti į juos ugnimi.

B. Br.

METINĖ JONINIŲ ŠVENTĖ NIAGAROS PUSIASALYJE

Kaip ir praėjusiais keturiais metais, taip pat ir šiemet Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos St. Catharines (Kanadoje) skyriaus rengia Joninių šventės minėjimą. Jis įvyks birželio mėn. 20 d. Merritt Community Centre Hall, Merritt, Ontario.

Šios šventės minėjimo rengėjai mums atsiuntė jos programą liečiančių informacijų, kuriomis čia mėginame padalinti.

Šventės programa, kaip yra skelbiama, bus iš dviejų dalių: sportinės ir meninės. Sportinėje dalyje, kuri prasidės 11 val. ryto, bus krepinio (vyrų ir moterų) ir vyrų lauko teniso varžybos dalyvaujant Rochesterio Sakalui, Toronto Vyčiui ir Hamiltono Kovui.

Meninė dalis, kurios pradžia bus 6 val. vak., bus gana plati. Čia pasirodys iš Clevelando atvykstantis Čiurlionio ansamblis su dainininkėmis—Aldona Stempuzienė ir Juzė Krikštolaitė.

Rengėjai, savo išleistame reklaminiame leidinyje, apie Čiurlionio ansamblį taip rašo: "Čiurlionio ansamblis yra visų mėgiama ir iš kitų išskiriamas, nes jo programoje yra išimtinai tik lietuviška daina ir muzika. Jis turi originalų, savitą ir nepakartojamą stilų, jų dainuojamos dainos palydimos lietuvių liaudies instrumentu, kažkaip kitaip veikia žiūrovą ir klausytoją..."

Per praėjusių metų Joninių iškilmes Lietuvių Žurnalistų Sąjungos vardu sveikins K. Obelenas apie šią šventę taip atsiliepe:

"Kaip spaudos žmogus, nuodėdžiai gėriusi vilniečių pastangomis siekiant palaukti šiame krašte gražią lietuvišką Joninių tradiciją. Kaip žinote, tradicija yra stiprus veiksnys. Jis gaivina tautinę sąmonę ir puoselėja lietuvišką kultūrą. Džiūgus pastebėti, kad lietuviškų Joninių pradininkas šiame krašte yra St. Catharines vilniečių skyrius."

Šioje vietoje norisi trumpai pažvelgti į Joninių šventės rengėjų—V. K. L. S. St. Catharines skyriaus tikslus ir veiklą. Štai, bent dalelė tikslų: Sekti Vilniaus reikalais liečiančią spaudą ne vien tik lietuvių, bet ir kitų tautybių lietuvių ir reikalingi esant raguoti; rinkti žinias iš Vilniaus okupacijos laikų; ruošti paskaitas apie Vilniaus kraštą ir Vilniaus lietuvių; palaikyti ryšį su ukrainiečiais, bendrai kovai už Lietuvos Vilnių ir Ukrainos Lvių.

O dabar per 5 metus nuveiktų darbų pluoštels: reaguota Hamiltono televizijos stotiai, per kurią buvo reklamuojamas Vilnius kaip Lenkijos miestas; parašyta daugiau 40 straipsnių lietuvių ir lenkų spaudoje, išleistas 2 laidos reklaminių vokių su Vilniaus vaizdais, sudaryti 4 tomai iškarpų lietuvių, lenkų ir anglų spaudoje pasisakymų Vilniaus reikalais; suvalkų trikampio lietuviams sušelpę pasiūstas vienas siuntinys 30 svarų ir 60 siuntinių po 20 svarų; duota įvairių aukų kitoms organizacijoms ar asmenims; surengtas piknikas, 4 išvykos, 4 Joninių šventės ir kt.

Kaip rengėjai sakosi, ši tradicija įėjusi Joninių šventės pa-

ATSARGINĖS TEVYNĖS REIKALU

PROF. K. PAKŠTAS. ("Dausuva", Nr. 1.)

Tautos ar tautų skeveldros, gyvenančios ne savoje etniškose erdvėse, nuolat mažėja skaičiais ir palengva netenka tautinės kultūrinės asmenybės. Ilgesni stebėjimai rodo, kad lietuviškos išeivijos skaičiai tirpsta per metus vidutiniškai po du procentus, ogi jos kultūrinis pajėgumas silpnėja truputį sparčiau. Ši mūsų išeivijos padėtis verčia mus įsivaizduoti logiškos ir lemiančios išeities: sukurti savąją etnišką teritoriją, kuri galėtų palengva, vystytis į mažą lietuvišką autonomiją, pusių nepriklausomą valstybę, kurios aukštoji misija būtų išgelbėti lietuviškos išeivijos likučius, sukurti ramią prielanką lietuvių kulpai ir kultūrai svetimosios okupacijos laikui.

Išsilaisvinusiai Lietuvai naujas lietuviškos etniškos žemės priedas irgi tikrai būtų labai naudingas. Pasikeitimas prekmis abiem šalims būtų idomus ir pelningas. Lietuvių etniškos erdvės padidinimas kad ir dviem ar trimis apskritimis, pratešimas Lietuvos ir tolimus dausų kraštus, ir labai skirtingą gamtą, palengva išsaugotų nepaprastą horizontą praplėtimą visai tautos kultūrinei ir kūrybinei vaizduotei, kuri ilgai išsilytų turtingesniais literatūros ir meno kūrniais. Atsirastų ir gaivinanti tematika, aprėpianti naujus santykius tarp dviejų mažų lietuviškų pasaulių.

Šių motyvų skatinami, mes ir pradėjome naują Žaliosios Atžalos (arba Dausuvos, nes vardas dar nenusistovėjęs) sąjūdį, 1958 m. rugpjūčio 26 d. susiorganizuojant Washingtono pirmas klubas. Greit užsimezgė klubai Chicagoje ir Detroito, kiek vėliau—Brooklyne, o pastaruju metu ir Baltimorėje. Brazilijos lietuvių septynios žymiosios organizacijos per savo valdybas nusprendė sutartinai veikti atsarginę tėvynę steigiant. Brazilijoj jau pradėta apskaičiuoti apsisprendę vykdyti žmonės ir jų kapitai. Washingtono klubas apsisprendė laikinai eiti kaip ir centrinės valdybos pareigas, kol organizacija prasiplės ir savo valdybą išsiskirs. Tačiau didelė didžiųjų lietuviškų centrų dar nepajudėjo. O būtų labai svarbu, kad naujų klubų priaugtų daugiaropai. Be tinkamos organizacijos ir sutelkto kapitalo mums neįmanoma su Britų Honduraso valdžia užvesti tinkamas derybas ir reikalingą sutartį pasirašyti.

Centrinė valdyba Washingtono ir Brazilijos lietuvių organizacijų pirmininkai galvoja, kad visas atsarginės tėvynės sąjūdis galėtų turėti trejopos rūšies narių: 1) kurie važiuoja ir įsikūrimui turi pakankamai savų pinigų, 2) kurie nori važiuoti, bet pinigų neturi arba labai mažai turi, ir 3) kurie neturi galimybės atsarginę tėvynę artimais metais persikelti, arba iš viso nemano ten keltis, bet pritaria pačiai idėjai ir sutinka savo įneštomis akcijomis arba aukomis paremti neturtingesnių tautiečių įkurdinimą.

Manome, kad pirmoji narių kategorija negalės būti gausi, bet vis dėlto ji sudarys bent ketulį tuzinų. Antroji kategorija būtų žymiai gausnė ir jai nemažai lietuvių priklausytų iš Brazilijos ir iš kitų Pietų Amerikos kraštų; galbūt ir iš Vokietijos, nors tenyčių lietuvių nuotaikos mums dar nežinomos.

Trečioji kategorija labiausiai tiktų šiaurės Amerikos lietuviui. Jų vaidmuo galėtų būti panašus į Amerikos žydų vaidmenį Izraelio atžvilgiu. Trys Amerikos žydai įkurdina vieną žydą Izraeli. Žydai labai ilgai, gal per šimtą metų, turės gausiai šelpiti savo valstybę, nes ji įkurta labai sausoje ir politiškai pavojingoje vietoje. Lietuvių atsarginė tėvynė galėtų ant tvirtų kojų atsistoti jau vienos kartos amžiuje.

Bet pirmiausia reikalingas vi-

AUKOS LIETUVOS IŠLAISVINIMO FONDUI

BALTIMORE, Md.—LRKSA 13-tos kuopos nariai vėl suaukojo Išlaisvinimo Fondui 10 dolerių. Tos aukos surinktos per ketų mėnesį (Pinigai centre jau gauti. Redakcija).

Birželio 7-tą pusmetiniam 13 kuopos susirinkime nariai reikalavo svarstę gyvai. Dalyvavo Susivienijimo centro atstovas Henrikas Malinauskas ir kalbėjo naujų narių vauzas reikalu. Juk dėjimas eina, o pasekos pasirodys vėliau.

J. G. Budelis, 13 kp. sekr.

A. POSKIENĖ ĮTEIKĖ STIPENDIJĄ

CHICAGO, Ill.—Albina Poskienė, LRKSA centrinės valdybos narė, kvartališkai, birželio 4-tą, Marijos Augustinės mergaičių mokyklos auditorijoj įteikė \$100 stipendiją tos mokyklos mokinėi Aldonai Apavičiūtei. Ta proga ji ir kalbėjo pasakė (lietuviškai ir angliskai) apie Lietuvą Romos Katalikų Susivienijimą Amerikoje, skyrusį po šimtą dolerių stipendiją visoms aukštesnėsios lietuvių mokykloms.

Dr.

Houston, Texas.—Birželio 10 dieną lėktuvo nelaimėje žuvo keturi asmenys, tarp kurių yra pagarsėjęs skraidantis katalikų kunigas, Houston'o Šv. Teresės bažnyčios steigėjas ir klebonas Rev. Ralph J. Diefenbach, 45 metų.

MYKOLO VAITKAUS ATSIMINIMAI apie arkivyskupą Pr. Karevičių, arkivyskupą J. Matulaitį, arkivyskupą J. Skvirską ir vyskupą P. Būčį renkami Draugo spaustuvių. Išspausdinti 200 puslapių. Leidžia Lietuviškos Knogos Klubas. L.

WASHINGTONE KETURIŲ VALSTYBIŲ KOMITETAS, susidedas iš JAV, Brazilijos, Meksikos ir Urugvajaus atstovų, nutarė, kad reikia daugiau kreiptis dėmesio į Nicaragos valstybę iš kitur besiveržiančius sukilėlius ir teikti Nicaragai paramą apsiginti.

B. Br.

KENORA, Ontario, Kanada.—Birželio 13-tą rado sudužusį lėktuvą ir 8 žuvusių asmenų kūnus. Lėktuvui vairavo veteranas lakūnas Maurice DuBois, 41 metų. Autoritetai tyrinėja nelaimės priežastį.

WELLMAMSTOWN, N. J.—Rugpjūčio 13-tą Black Horse Pike kryžkelėjį prekiniu traukiniu suvažinėjo "station wagon". Žuvo trys asmenys.

HELENA, Ark.—Birželio 12 dieną keleivinis traukinis kryžkelėje suvažinėjo automobilį. Žuvo Orange Jones, jo žmona ir penki jų vaikai.

MŪSŲ LAIKAIS L. R. KATALIKU SUSIVENIJIMAS TURI BEGALINĖS REIKŠMĖS

IZOLI RUSŲ PROPAGANDA— LENGVATIKIŲ MULKINIMAS

Rašo MINDAUGO KARDAS

(Pabaiga)

Koks Jų Išvadavimas?

Niekų tauzėjimas ir šiaudadū-
šių mulkinimas yra ir tai, kad
Maskvos budeliai visais gar-
siais būdijia savo gyventoj-
ams ir laisvajam pasauliui apie
tautų išvadavimą iš kapitalistų
jungo ir būsimą raudonojo ro-
jaus sužydėjimą, suklestėjimą.
Šios rūšies išlaisvinimas, imant
ji pilna to žodžio prasme, rei-
kia tai, kad vieni buvo išvaduo-
ti iš savo gerbūvio, perkliant
juos į Sibiro vergiją, o kiti, am-
žinos taikos ir ramybės laukia,
ir kapus. Kas galėtų būti toks su-
mulkinimas, kad nežinotų, jog So-
vietų Sąjunga yra tautų kalėjimas,
apvestas geležine uždanga,
prieš kurią nublunka senovės ki-
nų ilgų mūrų siena? Šis išlais-
vinimas reiškia pavergimą, ko-
kio žmogus nematė senovės Ro-
mos imperijos laikais ir kokio
nėra buvę tada, kai ponai engė
kumečius ir baudžiančius.
Raudonas azijatas "išlaisvinto-
jas" yra baissenis už Atilą, Ne-
roną ir visus despotus suėjus
krūvon! Iš to laisvės rojus kas-
dien tūkstančiai smelkiasi į va-
kary pasaulį pro tankais ir dar-
tuvais saugojama geležinę už-
dangą. Dar milijonai bėgtų, kur
akys veda, kur kojos neša, jei
tik kaip nors galėtų. Bet nie-
kas, nei surištas, nenori keliauti
ten, kur žiaurus Azijos barbaras
visiems uždėjo vergų pančius,
užčiupė burnas ir net mintis su-
kaustė. Juokinga taipgi darosi
klausiant, kada raudonėji gyve-
nimo derkytojas ir planuotojas
nuolat visiems kaip plaktuku ka-
la į galvas apie būsimą gerbūvį
bolševikinėje santvarkoje. Šio-
kioje santvarkoje niekad neateis
gerbūvio laikai. Nuskrūdes sovie-
tų pilietis, nuolat zydamas, kaip
elgetos, prašys kitų šalių paramos
rūbais, vaistais, avalynę ir kito-
kiomis gėrybėmis, nes komuniz-
mo herojai greitai sugeba dar-
bičius ir pasiturinčius paversi
elgetomis, kai tuo tarpu nei vie-
no nuskrūdes žmogaus negali
padaryti turtingu ir laimingu.
Pavertęs žmogus galėtų tikėtis
šviesesnio rytojaus, jei komuniz-
mo vadai mėgintų atstatyti tai,
ką patys sugriovė ir tebegriau-
na. Tačiau kol bolševikai užsi-
spyrusiai, kaip vaikai žindukus
įsikandę, laikysis Markso, En-
gelso, Lenino ir Stalino kvailys-
čių, tol Sovietų ūkis ne tik ne-
pavyks vakary pasaulio, bet nuo-
lat tūpūsioje vietoje arba žengs at-
gal. Todėl Chruščiovas aiškiai
mulkins save ir kitus, svaistio-
damas pavysias Amerikos ūkį, ir
net jį pralenksias. Jam pravartu
įsidėmėti, kad bendras arklys
visad yra ir bus liesas!

"Pagyrų Puodas Netaukuotas"

Tarp daugel rusų propagandos
trikų priklauso dar vienas ir juo-
kingas pasigyrimas didele mok-
slo pažanga ir visokiais išradimais.
Mokslas artis yra savotiška
tuo, kad jos nuopelnai priklauso
visiems laikams ir visoms tau-
tomis, visai žmonijai. Vis laikų
buvo žinoma, kad rusų tauta yra
gerokai atsilikusi visose gyvenimi-
nos srityse, todėl jos propagan-
dos mašina negalėjo staiga iš-
puslaukinti azijato padaryti vis-
pasiškai išlavintą rusišką in-
teligento tipą. Visas tas ikrysis
būbėjimas apie bolševikų auk-
stus mokslus ir išradimus atla-
do nuo to laiko, kai jų šnipai iš-

"HEIMATSTIME", Lietuvos
kilms vokiečių organas, "Sme-
numeryje kelia klausimą, kur
dingo dalis Lietuvos repatrian-
tų. Iš 52,000 Lietuvos repatrian-
tų 17,000 nežinia kur dingę, 4,000
iš jų kas pajiekomai artimųjų,
šeimos narių, bet per 45 metų ne-
pavykę jų surasti. Laikraštis ra-
gina Lietuvos kilms vokiečius
tęsti paieškas."

Phoenix, Arizona. — Birželio
8-tą busas atsitrenkęs į medį
akaplodavo ir sudegė. Žuvo 16
mėksikių farm darbininkų,
kiti 32 sužeisti, kankurie kriti-
kal.

Ne tik fraternalinės apdraudos, bet ir KULTORINE ORGANIZACIJA

Iš trumpų žinių spaudoje
šiek tiek jau žinome, kad mūsų
didžioji ir senoji organizacija—
Lietuvių Romos Katalikų Susi-
vienijimas Amerikoje — šiemet
gana stipriai įsijungė į kultūri-
nius sąjūdžius, nors ji ir yra ap-
draudos organizacija, pagrįsta
fraternalizmo dėsiais. Tai nėra
paprasčiausia apdraudos kom-
panija, kokių Amerikoje tu-
rime labai daug, bet pačių lie-
tūvių susibūrimas savišalpai. Kiek-
vienas LRKSA narys yra savo
organizacijos savininkas, jis turi
joje pilną balsą, per savo kuop-
as kolonijose, kuopos per savo
atstovus seimuose turi teisę siek-
ti viso to, kas reikalinga orga-
nizacijos gerovei, kas naudinga
pačiam nariui. Demokratiškas bū-
do sušaukti seimai išrenka or-
ganizacijos vadovybę, kuri vyk-
do narių valią, jiems tarnauja.
Tokia yra fraternalinės apdrau-
dos organizacijų struktūra. Ši-
toku būdu yra tvarkomas ir mū-
sų Susivienijimas.

Ką reikią fraternalizmo idėją
organizacijoje, berods ir aiškin-
ti nereikia. Nariai vieni an-
triems reikalauja ateina į pagalbą,
broliškai tarp savęs sugyvena,
bendruoja. Fraternalinės ap-
draudos organizacijos savo dar-
bu programoje turi galeistų mo-
ro ir artimo meilės darbų vyk-
dymą. Tačiau joms nėra svei-
mi ir kultūriniai reikalai bei jų
rėmimas.

Kadangi šį rašinį skiriami
LRKSA, todėl norime pakartoti-
nai priminti jo vaidmenį lie-
tūvių kultūros puoselėjime, lie-
tūviškumo ugdyme mūsų jaunimo
tarpe.

Šiomis dienomis įvykstančiose
mokslo metu užbaigimo iškilme-
se, visose lietuvių augtėnėse
mokyklose matėme ir girdėjome,
kad ne vienas jų rinkintis moks-
leivis ar moksleivė gavo iš L. R.
K. S. A. vadovybės po šimto do-
lerių stipendiją, kuri prisidės
prie to, kad jis ar ji galėtų to-
liau tęsti mokslą. Tas stipendi-
jas gauna tie lietuviukai, kurie
yra stipriai pasireikšę lituanis-
tikos dalykuose. Ir reikią many-

ti, kad tokių stipendijų skyrimas
nuo dabar jau bus kasmetinis,
tradicinis.

LRKSA švietimo komisijos
paskirti Jūrų komisija šiuo
metu jau skaito konkursinius
straipsnius, kurių esama apie še-
šiasdešimt. Tie straipsniai, kiek
mes suprantame, pačiose mokyk-
lose jau buvo atrinkti, kaip tin-
kami siųsti konkurso komisijai.
Kitaip jų turėtų būti šimtus. Ir tie
šimtai jaunų lietuvių lietuvių
mokyklose daug valandų lie-
tūviškai galvojo ir rašė apie lie-
tūvių organizavimosi reikalus.
Jūrų komisija geriausius straips-
nius premijomis, paskelbs juos
spaudoje. LRKSA ir šioms pre-
mijoms skiria keletą šimtų do-
lerių. Būtų gera, jei tokie rašto
konkursai būtų vykdomi kiek-
vienais metais.

Pastebėjome, kad šį mėnesį
yra baigiamas naujų narių pri-
ėmimo metas. Susivienijimo
kuopoms yra duodamos galimybės
bent po vieną lietuviuką va-
šaros metu pasiųsti į vasarinę
lietuvių stovyklą. Sąlyga, bent
mums taip atrodo, nesunkiai ir ne-
komplikuota. Kuopa prirašo prie
LRKSA aštuonis narius ir ji tu-
ri teisę vieną jaunuolį ar jau-
nuolę pasiųsti į stovyklą. O jei
prirašyti keli kartus po aštuo-
nis, tada nuo kiekvienų aštuo-
nių prirašytųjų gali siųsti po
vieną. LRKSA tokių stovyklau-
tojų lėšas padengia. Kuopų va-
dovyboms reikia tik kiek tiek
daugiau pajudėti, nuširdžiau-
ninti, kad išpildžius nusta-
tytą kvotą ir sudaryti jaunu-
liams progą vasaros metu pakvė-
puoti tyresniu oru stovyklose ir
pagyventi lietuviškoje aplinkoi-
je.

Čia paminėti tik keli pavyz-
džiai, iš kurių aišku, kad mūsų
Susivienijimui rūpi kultūri-
niai reikalai ir lietuviškos ugdy-
mos. Kad jam rūpi visi bendrieji
ji mūsų tautiniai ir Lietuvos
laisvinimo reikalai, apie tai ir
rašyti nereikia. Tai visi labai ge-
rai žinome.

Draugas

PARAMA LITUANUS ŽURNALUI

Kaip jau gerai žinome, JAV
Lietuvių Studentų Sąjunga iš-
džia žurnalą anglų kalba—LI-
TUANUS, kuris tiek savo iš-
vaizda, tiek turinio atžvilgiu yra
pastebima pažanga. Kad žur-
nalas vis gali dar gyvuoti, nuo-
pelnas priklauso ne vien tik
JAV Lietuvių Studentų Sąjun-
gai, bet ir šimtais gerasirdžių
lietuvių, savo auka ar darbu pri-
sidėdantiems prie jo išlaikymo.

Jau keli metai šiam žurnalui
paremti yra organizuojami aukų
vėjai, kuriuos praveda paramos
komitetas. 1958 metais toks cen-
trinis Lituanus žurnalui remti
komitetas buvo sudarytas Cleve-
lande, o vietiniai komitetai vei-
kė Bostone, Chicagoje, Detroito,
Hartforde, Los Angeles, New
Yorko, Patersono, Philadelphia-
je, Pittsburgho, Rochesterio,
Washingtono, Worcesterioje.

Neseniai centrinis komitetas
išsiuntinėjo apyskaitinį raštą,
kurame yra nubrėžta jo veikla
per 1958 m. Čia yra sakoma:

"Centrinis komitetas per savo
veiklos metus stengėsi įvairiais
būdais populiaryti Lituanus
žurnalą, surinkti kiek galima
daugiau prenumeratų bei aukų
jo leidimui ir talkinti žurnalo re-
dakcijai ir administracijai kolektyvui ir Lietuvių Studentų

Sąjungos centro valdybai. Dar-
bą dirbant turėta daug oficialių
ir neoficialių posėdžių, parašyti
šimtai laišku, paruošti ir išdalin-
ti aukų lapai, atsiųdinti vaiz-
leidiniai, pagaminti ir išsiun-
tinti diplomai rėmėjams, daly-
vaut įvairiose suvažiavimuose,
kur kelti Lituanus reikalai, pra-
vestas sėkmingas vėjus, išsiun-
tinti keli tūkstančiai aukų pra-
šymų ir, bendrai, šiam reikalui
paskirti visų komiteto narių tu-
rėtas laisvalaikis."

Dabar įdomu pažvelgti į cen-
trinio komiteto bei atskirų vie-
tovių komitetų darbo vaisius.
Kaip pranešama apyskaitoje,
nuo 1958 m. vasario mėn. 1 d.
iki 1958 m. gruodžio mėn. 31 d.
buvo surinkta \$7,414.00 aukų ir
gauta \$1,246.00 už žurnalo pre-
numeratas. Daugiausia aukų gau-
ta iš JAV—\$6,984; iš Kanados
gauta \$405.00, Australijos—\$11.
Vakary Afrikos \$10, Venesuelos
—3.00, Vakary Vokietijos—\$1.00.

Pavienės grupės ar asmenys
paaukoję didesnes sumas buvo:
Liet. Gydytojų Fraternitas Li-
tuanica \$500, Amerikos Lietuvių
Taryba \$200, Julia Yakavonis
(Brookton, Mass.) \$200, AMBO
Construction Co. (Saug Vil-
lage, Ill.) \$114, AMBO M. Inc.
(Lanham, Md.) \$102, Liet. Stu-

AUKSO VORATINKLY

Aukso voratinkliu žemę apsupusi
miega naktis krikščioninė.
Čia prie smūkelio, prie liūdino klūposiu
vargo dainelių tėvynė.

Šviesumėlis dangaus!
Širdyje—toks giedrumas!
Ir tylybėn neriuos,
tartum pasakų rūmuos...

Pavirs į gruvėjus
šie miestai išdidūs,
jų vietoj išaugs šimtabokštiai nauji—
ir kelsis išalkus,
kelsis pražydus
jaunystė gaj!

Gyvenimas kartais nors sopiai ir įgelia,
nors ūrijoja laiptus tarp žemės dangaus...
Klausys senių pasakų mūziais vaikigaliai,
mūs būtį ir pasakas aus.

Tai skrisi, daina, o paminkle nestatoma—
trykštanti amžina burtų arvo.
Kūnas pavirs vėli ir duška, ir atomus,
tu—būsi amžiais—gyvai!

Kazys Indūra

NEPRIKLAUSOMYBES DIENA 1959

Prieš 183 metus susirinko
grupė vyrų Philadelphia miesto.
Karas tarp Amerikos kolo-
nizmo ir Britų Imperijos jau bu-
vo prasidėjęs, ir šie kontinenta-
linio Kongreso vyrai susirinko
nutarti, kad šis karas turėtų bū-
ti vedamas dėl nepriklausomy-
bės.

Jų nutarimas neužligo pavirto
tikrove. 1776 m. liepos mėn. 4
dieną jie priėmė dokumentą, ku-
ris istorijoje yra žinomas kaip
Nepriklausomybės Deklaracija.
Tokių būdu jie sukėlė žmonėse
laisvės ir nepriklausomybės sie-
kimo dvasią. Tuo metu tačiau są-
lygos pasiekė tą nepriklausomy-
bę buvo nepavydėtos.

Žinios apie kovas, pasiekusias
susirinkusius Philadelphiaje su-
kilėlių kolonistų lyderius, buvo
labai liūdinos. Tik prieš keletą
dienų Jurgio Washingtono va-
dovaujama nualinta kariuomenė
Long Island'e turėjo pakelti dar
keletą pralaimėjimų. Be to, tik
kaip buvo gauta žinia, kad New
Yorko miestas yra puolamas. Tai
buvo laikai, kaip kad Thomas
Pain išsireikšė, per kuriuos žmo-
nių sielos buvo mėginamos. Tai
buvo laikai, kai "vasaros kari-
viai ir saulės spindulio patrio-
ti" desertavo kovą dėl Ameri-
kos.

Nežiūrint to, šie sukilėlių va-
dai, nors viskas atrodė prasta,
suformulavo tokius žodžius, ku-
riuos žmonės per šimtmečius
kartotų ir prieš kuriuos tironi-
škos subyrėtų.

Nepriklausomybės Deklaraci-
joje yra parašyta: "Mes laikome
šias tiesas savaime suprantamo-
mis, kad žmonės yra sukurti ly-
giais, kad jiems Kūrėjo yra duo-
tos tam tikros nedalomos teisės,
tarp kurių yra gyvenimas, lais-
vė ir laimės įsigijimas... kad,
jei bet kuri valdžios forma tiesą
teisės žlugdo, žmonės turi teisę
ją pakeisti arba sunaikinti."

Užtikrinę žmogaus, kaip Die-
vo kūrinio, svarbą ir jo teises
bei pareikšę savo pasipiktinimą
svetimo despoto dominavimu,
1776 metų vyrai deklaravo, kad
"šios Susijungusios Kolonijos
turi būti laisvos ir nepriklausomos
valstybės". Šios deklaracijos
gale jie pareikšė: "Mes viens ki-
tam pažadame savo gyvenimus,
turtus ir šventą garbę."

Rašydamas savo žmonai, John
Adams, vienas iš Nepriklausomy-
bės Deklaracijos signatarų,
vėliau tapęs antruoju Amerikos
prezidentu, išreiškė savo norą,
kad Nepriklausomybės Diena
"turėtų būti švenčiama visų se-
kančių generacijų, kaip didelė
metinė šventė. Ji turėtų būti iš-

dentų Sąjungos Philadelphiajos
skirtas \$109, Akademikų skautų
kvartetas (Chicago, Ill.), JAV
Lietuvių Bendruomenės Centro
Valdyba, JAV Lietuvių Ben-
drumenės I-ji Apvalynė, Lib-
erty Federal Savings and Loan
Asso. (Philadelphia, Pa.), Liet.
Studentų Sąjungos JAV Ro-
chesterio skyrius—visi po \$100.

Lituanus gausiai parėmė JAV
LB padaliniai—\$532.00, studen-
tų ideologinės organizacijos:
skautai akademikai—\$250, sante-
riečiai \$65, ateitininkai \$75, Ne-
olituanai \$75; kiti aukų mažiau.

Visiems žurnalo rėmėjams, au-
kojusies \$5.00 ar daugiau 1958
metais buvo išrašyti ir pasiūti
meniški dailininko V. Vijeiko
pagaminti padėkos diplomai. To-
kių diplomų iki 1958 m. gruo-
džio mėn. 31 d. buvo išsiųsta 485.

Lituanus žurnalui remti cen-
trinio komitetai sudarė: Vytautas
Kamantas (pirm.), dr. Mykolas
Vaitėnas, Albertas Vaitaitis, Vi-
da Kasperavičiūtė, Jonas Kaz-
lauskas, Nijolė Kersnauskaitė,
Laima Iešmanaitė, Danguolė
Bartuškaitė, Jurgis Gravakas,
Kęstutis Gaidžiūnas. Šis komi-
tetas savo atsiveikimo rašte
tarp kitko pažymi:

"Ypatingai didelės paramos
komitetas susilaukė iš Lituanus
vyr. redaktoriaus dr. Vytauto
Vygaudo ir administratoriaus
Kęstutio Skrupskelio. Daug tal-
kino ir Studentų Sąjungos cen-
tro valdyba ir vietiniai komite-
tai. Didžiausia padėka prikla-
so visoms lietuvių organizaci-
joms ir visiems lietuviams nuo-
širdžiai paramėsiems Lituanus,
bet lietuviškai spaudai, garsinui-
siai šį vėjų ir kėlusiai Lituanus
reikšmę. Jie visi mums padėjo
jei tik mes paprašėme ar mo-
kėjome paprašyti."

Baigiant šį mažutį supažindin-
namąjį straipsnį į paramos
Lituanus žurnalui duomenimis,
norime pabrėžti, jog jos reika-
lingumas nesibaigė su 1958 m.
pabaiga. Kaip pranešama, jau
yra sudarytas naujas Lituanus
žurnalui remti centrinis komite-
tas (Chicagoje), kuris ir vėl
atsikreips į geros valios tau-
tietius. O kada jis kreipsis, ne-
likime šiam reikalui abejingi!

Edv. Sulačis

kliausomybės Deklaraciją, pas-
keibta prieš 183 metus, ir ką ji
Amerikai bei pasauliui vis dar
reikšia.

American Council

PASVENTINTA NAUJA LIETUVIŲ BAZNYCIA

Gegužės 31 dieną Chicago ar-
kivyskupus A. G. Meyer pašven-
tino naujai pastatytą šv. Petro
ir Povilo bažnyčią Chicago
pietuose (West Pullman). Baž-
nyčios reikšmė ir svarba neturėtų
būti pamiršta vasaros atostogų
linksmybėse.

Taigi, kai mes rašome laiškus
savo draugams ir giminiams į ki-
lebonas kun. St. Petrauskas.
tus kraštus, pasakodami, kaip
pralaidome savo atostogas, mes
A. Bendžiūnas ir kun. F. Kirei-
taip pat parašykime apie Nepri-
lis.

KUNIGO PETRO TOTORAČIO SIDABRINĖ SUKAKTIS

Pamirštant nežymias išimtis,
Lietuvos dvasiškiai yra tvirtai
išsilaikę darnioje patriotinės
veiklos grandinėje. Tiek laisvo
gyvenimo, tiek paskutinių oku-
patorių laikų apribojimai ir kovo-
jančiųjų eilėse. Tai prisiminus
yra malonu paminėti kun. Pe-
tras A. Totoračis, dabartinis
Newarko, N. J., lietuvių švenč.
Trejybės parapijos vikaras, šio
mėn. 21 d. švenčias savo kuni-
gystės sidabrinę sukaktį.

Jonas ir Elžbieta Totoračiai,
vidutiniai Zanavykijos ūkinin-
kai, turėjo gausią 14 vaikų šei-
mą, turėjo gausiai rūpi-
tų, bet ne mažai ir pasididžiavi-
mo, kai antrasis jų vaikas, Pe-
tras Aloyzas, gimęs 1909 m. bir-
želio mėn. 21 d., buvo įšventin-
tas kunigui! Tai buvo tėvams ir
visai giminei džiaugsminga 1934
metų birželio mėn. 17 diena.

Kaip klusnus sūnus tėvų pa-
geidavimą įvykdė ir nuo pajuos-
to pašaukimo nenukrypsė, dabar
jau kunigas Petras T. su džiaug-
smu žiūri į praeitį vargo ir dar-
bo kelią: jis vaikas—žiemomis
Kirkilų pradinėje mokykloje, va-
saromis—prie bandos pašėsupių
ganyklose. Vėliau — mokiny-
s Jurbarko "Saulės" gimnazijoje
ir klierikas dvasinėje Vilkaus-
kio vyskupijos seminarijoje Gi-
žuose...

Kunigo darbą jis pradėjo Pa-
kuonio parapijoje ir vėliau vika-
raują Plokiuose (1934-36 m.),
Leipalingyje (1936-39 m.), Pil-
viškuose (1939-41 m.) ir 1941 m.
viduryje paskiriamas klebonu ir
naujai įsteigta Gudlaukio para-
piją šakių apskrityje. Čia karo
sunaikintoje parapijoje pastato
parapijinis trobesius, padeda
bažnyčiai pamatus ir parengia
visą bažnyčios statybą reikalin-
gą medžiagą, dėl ko vyskupo
Padolskio nurodomas dekanato
kunigams darbštumo pavyzdžiu.

Su tėvų šeimos ir lietuviškos
visuomenės rūpestiais susigye-
nes, kun. Petras visados buvo ak-
tyvus organizacijoje, k. a. ange-
laikių, ateitininkų, pavasarinin-
kų, katalikų moterų, ir Lietuvos
Šaulių Sąjungoje.

Tremtyje kun. P. Totoračis
atsirado prievarta: vokiečių ka-
riūmenės buvo iševakuotos. Ry-
pūsiose kasė apkausus ir aptar-
naudavo dvasinins bendro liki-
mo draugų reikalus. Jis čia lai-
kė pamaldas tvartuose ir daržie-
se, kur tik sąlygos reikalingos.
Tikrosios maldos aprašai pa-
jūdavo, kai tame varge, aplink
jį susirinkę tikintieji tautietiai
meldavosi verdamai, širdis ir
sielas Aukščiausiam atvėrė, sa-

Iz. Jutulius

A. A. SESELE M. ANTO-
NIA (Stanislova Nutautas), ka-
zimirietė, mirė Chicago gegu-
žės 26 d., vienuolynė išgyvenu-
s 50 metų. Vėlonė buvo viena
iš pirmųjų, įstojusi į kazimierie-
čių eiles. Jai teko mokytojauti,
ir ji savo kuklumu bei nuošir-
dumu visur įnešė kilnios dvasios.
L.

AR JAU ĮSIGIJOTE ISTORIJĄ?

Kiekvienas sąmoningas lietuvis, kuriam rūpi susipa-
tinti su mūsų pirmųjų ateivių vargais ir rūpesčiais, su pir-
mųjų draugijų, organizacijų ir parapijų steigimu, su mū-
sų Susivienijimo praeičia, darbais ir nuopelnais frater-
nalinėje, tautinėje, religinėje ir kultūrinėje srityse, turė-
tų įsigyti LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENI-
JIMO ISTORIJĄ.

Istoriją parašė žinomas istorikas dr. Antanas Kučas.
Istorijos kaina \$3.00.

Užsisakant išpildykite žemiau paduotą blanką, pridė-
kite \$3.00 ir išsiųskite Lithuanian R. C. Alliance of America,
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

ISTORIJOS UŽSIPRENUMERAVIMO BLANKA

Siuo užsisakau LRKS Istoriją ir siunčiu \$.....

Vardas — pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas

Žemė

Valstybė

Parašas

JURGIS BALTRUSAITIS

(1873-1944)

DR. JONAS AISTIS

The life and literary activities of Jurgis Baltrušaitis—Lithuanian author—recalls the story of the prodigal son. Lithuanian literature seemed to have lost one of its most gifted authors, but he came back and gave his talent to his own country . . .

Not the origin of an author nor his convictions, but only the language used by him decides the national literature to which he belongs. So Adam Mickiewicz, even though he was a Lithuanian and wrote exceptionally about Lithuania in a very patriotic way, is a Polish author; so Oscar V. de Milosz, another great and ardent Lithuanian patriot, belongs to French literature. The main reason these two authors did not use the Lithuanian language is that they both were born in that part of historical Lithuania now beyond the Lithuanian ethnic limits.

The case of Jurgis Baltrušaitis was quite different. He was born in the village of Paantvardiai, near the town of Jurbarkas, on the right bank of the Niemen river. He spent his childhood in pure Lithuanian surroundings, where he heard no other but his native Lithuanian language. In his tender youth he used to visit the ruins of the medieval strongholds and the scenes of the battles against the Teutonic Knights near Jurbarkas and Skirsnemune. He listened to the historical legends of his native country, told him by his mother or by the smugglers who carried Lithuanian books prohibited by the Russians from East Prussia into Lithuania. He was dedicated by his parents to the priesthood because priests were allowed to stay and minister in Lithuania, and because this vocation was considered to offer the best opportunity to resist Russification. The national movement, inspired by the magazine *Ausra* (The Dawn), made a deep impression on the studying youth. In spite of all these conditions, favorable to a career as a nationalist writer, Jurgis Baltrušaitis, in secondary school at Kaunas, did not join the group of Lithuanian patriot students, and after going to Moscow University, lost the last contacts with his country.

The early choice of Jurgis Baltrušaitis of Russian as the language of his literary work is important in the history of Lithuanian literature, because the decade in which he was born did not produce a poet of his stature. Only Jurgis Baltrušaitis could have matched the work of the great Maironis, who belonged to a previous generation and is still considered the greatest Lithuanian lyric poet. Baltrušaitis' generation was really unfortunate: Jonas Biliūnas, a fine prose writer, was tubercular and died young; M. K. Ciurlionis, the greatest Lithuanian painter and composer, also was of delicate health and died in his early thirties; J. A. Herbačiauskas possessed limited gifts. Jurgis Baltrušaitis, with them, could have been able to form a strong group of innovators in literature and other branches of art.

His Russian period of literary activity lasted more than twenty years, from the fall of 1896, when he completed a translation of a play by Maurice Maeterlinck, to the fall of 1920, when the Communists interrupted the reading of his poems in the Moscow Historical Museum.

Jurgis Baltrušaitis was versed in almost all the languages of Europe and some of Asia. He was also a very gifted translator and introduced many modern foreign authors in Russia: Oscar Wilde, Henrik Ibsen, Gabriel d'Annunzio, August Strindberg, Maurice Maeterlinck, Edgar A.

Poe, Rabindranath Tagore and many others.

Jurgis Baltrušaitis had his first contacts since his youth with his compatriots during the First World War, when, flying the German invasion in 1915, the waves of war refugees poured into Russian cities. These contacts became more intimate when the Russian Revolution reached Moscow. These ties became stable and more tangible when he began to represent his own country in the Soviet Union. Jurgis Baltrušaitis was always very proud that he was the only Lithuanian diplomat who received his credentials in Vilnius, the capital of Lithuania. He represented his country in the Soviet Union for twenty years, until the spring of 1939. All foreign diplomats respected his intimate knowledge of Russian life. Former American Ambassador Joseph E. Davis in his book *Mission to Moscow* refers to him as "a fine old man, a poet, quite famous and a great friend of the United States."

During his diplomatic service in Moscow he had the opportunity of visiting Lithuania and widening his acquaintances with the Lithuanian writers. He began to publish some Lithuanian poems, among others his famous poem "The Camomile." He told his Russian friends that he was writing poetry simultaneously in Russian and Lithuanian, but he seems to have done so very occasionally, as of the 128 poems which constitute all his Lithuanian poetry, three-fourths were written between February, 1940, and May, 1943. As a part of his undated poems belong incontestably to the same period, he wrote very few Lithuanian poems before the above mentioned date.

One wonders how Jurgis Baltrušaitis could have written his exquisite Lithuanian poems in such a short period of time. It should be noted that after he left his post in Moscow because of his age he was attached to the Lithuanian legation in France as counselor emeritus. Retirement is not easy for such people as Jurgis Baltrušaitis. Besides, he was a fine diplomat and knew Russia very well and so he was able to foresee the sad fate of his own country. He contemplated these things from a small French coastal village called Blonville in Calvados. He reflected on his childhood, the past and present, and, it seems, he felt a nostalgia for all that dreamed world which was about to collapse. So, spontaneously as never before, he began to sing the faith and hope of man. He returned to his native Paantvardiai on the right bank of Niemen river to offer at least a part of his heritage he had dispersed in foreign lands.

When the late Professor Balys Sruoga edited the first collection of Baltrušaitis' Lithuanian poems, he first declared the superiority of the Lithuanian poetry in comparison with his Russian poetry. Most critics have confirmed his judgement.

Needles to say, his Lithuanian and Russian poetry is the same, in that it belongs to the same symbolist literary school and is similar in nature. His symbolism, however, had a peculiar quality, described by his Russian critics J. Aikhenvald and V. Ivanov. The poetry of Baltrušaitis seemed to them a kind of exoticism never encountered before. The exoticism was a peculiar Lithuanian symbolism, based on the old Lithuanian mythological cosmogony, as confirmed by the poet himself when explaining some concrete symbols, such as the symbolic meaning of lightning, tempest, etc. It is for this reason his Lithuanian poetry is more concrete, more intimate and even more clear. These Lithuanian sources of his symbolism are apparent in his following statement: "I loved especially to wander along Lithuania's village roads, subdued with weatherbeaten and slanting wayside crosses, and picture to myself all of mankind plodding it weary way to Golgotha."

All this sad and tragic world in the poetry of J. Baltrušaitis turns into classical serenity: "Strictly speaking, I know of only one unusual event in my life: that human life of mine from the cradle to the grave, that mysterious tapestry of thoughts and emotions, of knowledge, faith and hope, where there has been, is and will be much suffering, where there has

been, is and will be too much joy."

A masterful summation of the essence of Baltrušaitis was made by Antanas Vaitkūnaitis:

The pilgrimage of his soul, however, was far from completed (in his Russian poetry) with his probing of natural and supernatural mysteries. From climbing toward the Divine, his songs resounding "from God—to God," Jurgis Baltrušaitis, having reached the twilight of his life, casts a glance earthward, where, as a boy, he gazed at the sad wayside shrines and crosses. His Lithuanian verses return to the concrete: familiar places, scenes and sounds. The poet remains as he was: deeply contemplative, solitary and severe. Yet in his wise, somber eyes are now mirrored the familiar, intimate and dear. Interwoven with the contemplation of the eternal truths are Lithuanian landscapes, wayside crosses and the shy camomile. We read of the old homestead's windmill, a well sweep in the farmyard, a whitehaired mother weaving the long day through at her loom. The poet descends from metaphysical heights to recollections about the broad and swift Nemunas and the rites of the ancient pagan priests. Of striking interest is his facility in the harmonious blending of concrete Lithuanian realities with universal horizons.

Jurgis Baltrušaitis deserves his sure place in the history of both literatures: Lithuanian and Russian.

(The Baltic Review)

FOXHOLE BUDDIES
REUNITED AT
ALTAR

Joliet, Illinois.—A dream of "better days" that began in a foxhole under heavy German mortar fire in Brittany in 1945 will be realized here on Sunday, June 21, with the celebration of a Solemn High Mass.

As riflemen for 19 months in Europe, Pfc. Leo A. Decman, of Joliet, Illinois, and Private John J. McGovern, of Upper Black Eddy, Pennsylvania shared many harrowing and dangerous experiences against stubborn German forces in western France.

Their outfit, the U. S. 66th Division, took part in a mopping-up operation against remnants of some 125,000 German troops left in pockets along the coast of Brittany.

It was during those last remaining months of the war that the desperate German forces pounded the GIs with "88s" and it was during such a shelling that the two soldiers, huddled together in a foxhole, promised to "do something useful" with their lives after the war.

Separated with the final surrender of the German forces, the two buddies were rotated to the States, and discharged from the Army. Both then went on to earn college degrees under the GI Bill.

In February 1949, after graduating from Marquette University, John McGovern entered Maryknoll to study for the priesthood. Ordained in 1954, he was sent to Rome for three years of advanced study in Sacred Scripture and upon his return to the States joined the Maryknoll faculty.

Meanwhile, in June 1950, Leo Decman was graduating from the University of Illinois and, after working a year for Caterpillar Tractor Company, decided to enter Maryknoll and study for the priesthood. To his surprise, his teacher in Scripture at the Major Seminary turned out to be his old foxhole buddy, Jack McGovern, now Professor John McGovern, M. M.

On Saturday June 13, Leo Decman was ordained to the priesthood at Maryknoll, and on the following day, Sunday, he received his official assignment to the Maryknoll missions of Korea.

The following Sunday, June 21, the two foxhole buddies will stand together at the altar of St. Joseph's Church, Joliet, as Father Decman celebrates his First Solemn High Mass in his home parish with Father McGovern as his deacon.

Klauskite
LITHUANIAN MELODIES
Ann Arbor—WPA—1950 kilocycles
Saskatchewan 1:00-1:30 p. m.
BALPH VALATKA, Vedrijas
1959 Laisvės, Pradžia 27. Mėnuo
1959 m. 1959 m.

LIETUVIŲ DIENA

ELMHURST, PENNA.

Sėkmadienį, Liepos-July 19, 1959

(Jei liepos 19 d. lytų, tai piknikas įvyktų sekantį sėkmadienį—liepos 26-tą dieną).

VISAS PELNAS—JEZAUS NUKRYŽIUOTOJO SESERŲ GLOBOJAMOS
SENELIŲ PRIEGLAUDOS NAUJŲ PATALPŲ STATYBOS FONDUIRENGEJAI TURS STANDAS SU SKANIAIS VALGIAIS IR GĖRIMAIS, TAIPGI
STANDAS SU ĮVAIRIAIS LOŠIAIS IR DOVANOMIS

VISUOMENĖ KVICIAMA DALYVAUTI IR NUOSIRDŽIAI PAREMTI KILNŲ DARBA.

AMERICAN BLUE ARMY LEADER TO MAKE
'ROUND THE WORLD TOUR

WASHINGTON, N. J., June 11.—The top lay apostle of the Blue Army in the United States, John M. Haffert, will speak at a Fatima rally in Brisbane, Australia, October 10th.

The Blue Army of Australia announces that it expects to fill the great Brisbane stadium (35,000 capacity) for the event.

Haffert, who at one time lectured extensively in the United States, is now host of the Catholic television series "ZERO-1960". Because of the demands of television he has greatly restricted his personal appearances during the past few days. He will have completed more than fifty television programs on film before he leaves on September 25th to make brief stops in Chicago, California, the Philippines, Singapore, Farnosa, and Delhi.

Due in Rome on October 20th, the American author and lecturer expects to interview several international figures for the Blue Army television series en route around the world. Personalities now on film, to appear on the series this Fall, include, Ambassador Henry Cabot Lodge, Dr. Malik (President of the United Nations), General Gruenther, General Romulo, Arthur Larson (Presidential Assistant), Secretary of Labor James Mitchell,

Joseph Luns (President of NATO), and many others. Among the clerical speakers on the series, including the Presidents of Catholic University and Georgetown University, are His Eminence, Richard Cardinal Cushing, Archbishop of Boston, and the Most Rev. Thomas A. Boland, Archbishop of Newark.

"Several great men, including heads of states, have said that they would appear on the series," Haffert states, "But no 1960". Because of the demands of television he has greatly restricted his personal appearances during the past few days. He will have completed more than fifty television programs on film before he leaves on September 25th to make brief stops in Chicago, California, the Philippines, Singapore, Farnosa, and Delhi.

The Blue Army, through television and other means, exposes the Godless character of Communism and promotes a movement of world prayer . . . based on the message of Fatima . . . to change the hearts of the Godless leaders of world Communism. Haffert is author of the book "Russia Will Be Converted," as well as several other books. He speaks several languages and is regarded as one of the most eloquent men in his field. His lectures have drawn capacity crowds to some of the largest auditoriums of America.

BATD

"ALBANY PLAN OF
UNION"

On June 19, 1754—195 years ago—representatives of seven of the English colonies in America met at Albany, New York, to discuss Indian territory. The meeting was imminent and threatened war between the English and the French colonies in America. Benjamin Franklin, who was present at the meeting, proposed a plan for a permanent federation of the colonies, the so-called "Albany Plan of Union." It was finally adopted by the delegates, though with many misgivings. It seemed obvious to them that a union of all English colonies on the American continent was a utopian idea, as there were too many differences in character and origin among them. Furthermore, the colonies had conflicting economic interest. The plan was later rejected by the colonial assemblies. However, it helped to prepare the minds of the people for the union which became the United States of America some twenty years later.

American Council

Dar Kartą Filmuojamos
"LIETUVIŠKOS
APYSAKOS"

"Film-Revue" (Karlsruhe) š. m. 9-me numeryje daugiau negu puslapi paskyrė naujai kuriamam filmui, kurio siužetas imtas iš šilutiškių rašytojų Hermano Sudermanno novelių knygos "Litauische Geschichten". Tūbūt iš novelės "Jons ir Erdmės". Vyriausiąjį vaidmenį (Erdmės) vaidina pasaulinio garso artistė, jaunoji italė Giulietta Masina, žinoma iš filmų "La Strada", "Il Bidone" ir kt. Jos partneris ne mažiau žinomas Carl Raddatz. Žurnalas juos skaitytoms pristato kaip "lietuvišką meilės porą" (film). Iš teksto aiškėja, kad filmui siužetas patinkusi pati Masina, kuri tai motyvuoja žodžiais: "Čia atvaizduojami panašūs charakteriai ir klausimai, kurie aptinkami ir pas mus. Po slėnyje (Italijoje)". O režisierius Viktoras Vicas (jis savo pavarde taip ir rašo) pareiškė: "Tai yra istorija, kuri liečia mus visus". Dalis filmo buvo statoma Berlyne, dalis prie Varšuvos, matyt filmo gamintojai negalėjo (ar nenorėjo) vykdyti šilutės apylinkę, kur vyksta istorijos eiga. Anot filmo statytojų, lenkai jiems netiksliai, bet dar padėjo, net scenarijaus netikrinę.

AUSTRALIJOJ, Sidnejaus uostas, atplaukė žinomas Amerikos šikinininkas Jankus, kuris reporteriams pareiškė, kad jis nebegrįš į Ameriką, o 12 metų sūnus Dennis tuoj jiems pasakė, kad "Aš noriu grįžti namo". Jankienės pasakė, kad jį nei paaukštins, nei jį niekad tūp tūli netelės.

DUJOTIEKIO STATYBOS
DARBAI linija Dašava-Minsk-Ryga esą atlikti iki Kovelio. Artimiausiu metu darbų brėžiniai nereiš Ukrainą ir įžengs į Gudiją.

KITATAUČIAI APIE
LIETUVIŲ KALBĄ

Kaip praneša tarybinis "Literatūros ir Meno" savaitraštis, praėjusiais metais du įžymūs norvegų kalbininkai Ch. S. Stangas ir Olafas Brochas "Norsk Tidsskrift for Sprogvidenskap" leidinyje paskelbė dviejų izoliuotų lietuvių kalbos tarmių aprašymus.

Ch. S. Stang, Oslo universiteto profesorius, didelis baltų ir slavų kalbų žinovas, pirmosios lietuviškos knygos Mažvydo katekizmo tyrinėtojas, straipsnyje "Die Litauische Mundart von Zastčiai in Gebiet von Wilna", aprašė tarybinės Baltgudijos Gardino srities Zietelos rajono Zastčių sodžiaus lietuviškai kalbančių žmonių tarmę.

Tenka pastebėti, jog minėti kaimai sudaro tolimiausią ir pietus nuo dabartinės Lietuvos ribų esančią vietą, kur dar yra gyvaujanti lietuvių kalba. Šios tarmės medžiaga Stangas surinko 1930 metais ir savo nedidelės apimties (30 pusl.) straipsnyje jis sistematingai išdėstė svarbiausias Zastčių sodžiaus tarmės fonetines ir morfologines ypatybes.

Sh. S. Stangas savo straipsnyje prieštariauja E. Volterio ir kitų kalbininkų skelbtai nuomonei, kad Zietelos tarmė esanti lituanizuota atsikėlusiu prūsų (jotvingių) kalba. Jis teigia, jog ši tarmė yra grynai lietuviška ir nedaug besiskirianti nuo kitų lietuvių kalbos tarmių.

Kitas šių aprašymų autorius—Olafas Brochas, šiuo metu turintis daugiau kaip 90 metų, savo straipsnyje "Zum Litauischen suedlich von Wilna"—pirmame lituanistikos srities darbe aprašė Gardino srities Rodūnės rajono, Zirmunų ir Bastūnų apylinkėse gyvenančių lietuvių tarmes.

Rinkdamas lietuvių ir baltarusių kalbų faktus, šiame krašte Brochas lankėsi dar 1895 m., todėl vertingesnės yra jo pateiktos žinios apie kalbų vartojimą minėtame krašte praėjusio šimtmečio pabaigoje.

Edv. Š.

MŪSŲ MIRUSIEJI

VLADAS MICKEVIČIUS, 35 kp. narys, gyv. 1609 Metropolitan St., Pittsburgh 33, Pa., mirė gegužės 5, 1959.

VINCAS RADZEVIČIUS, 105 kuopos narys, Braddock, Pa., gyv. 25 Summer St., Forest Hill, Pittsburgh, Pa., mirė gegužės 26, 1959. Palaidotas gegužės 29-tą iš Sv. Izidoriaus bažnyčios. Paliko vyrą Juozą, dvi dukteris, ir tris seseris.

ALENA ŽUKAUSKIENĖ, 105 kp. narė, gyv. 542 Price Avenue, North Braddock, Pa., mirė gegužės 23, 1959; palaidota gegužės 27-tą iš Sv. Izidoriaus bažnyčios. Paliko vyrą Juozą, dvi dukteris, broli, anūką ir kitus artimuosius.

Amžina atilsų duok jiems, Viešpatie, ir amžinoji šviesa tegu jiems šviečia!

BALFO VEIKLA

Waterbury, Conn. — BALFO skyrius surengė Vileičio sodboj pikniką, į kurį atsilankė virš šimtinės žmonių. Kadangi įėjimas buvo po dolerį, o dar veikė darbuojančių baltininkų bufetų su dešrelėmis ir kit kuo, tai piknikas davė ir virš šimtinės pajamų. Pasitaiko žmonių, kurie tokiomis progomis įteikia BALF piniginę auką. Būtų gera, kad tokių žmonių vis daugėtų. Waterbury BALFO skyriui pirmininkauja gydytoja Žilinskienė.

A. P.

Rygos Katedra Paversta
Koncertų Sale

New York Times žiniomis iš Londono, Maskvos radijas pranešė, kad Haendelio oratorija "Mesijas" buvusi išpildyta Rygos katedroje. New Yorko stebėtojai esą mano, kad katedra esanti paversta koncertų sale ir tvarkoma komunistų įstaigų. Tai esą patvirtina ankstyvesnės žinios apie katedros uždarymą.

Kaip žinoma, Vilniaus katedra jau seniai paversta meno galerija.

Tuscola, Ill. — Birželio 11-tą šlapiam vieškelį susitrenkė du automobiliai. Žuvo 7 asmenys.

Ray, N. D. — Birželio 10-tą incineratoriuje sudegė trys vaikai.

GALIMA ĮSIGYT ŽODYNŲ

"Garso" administracijoje galima įsigyti praktišką dviejų dalių — angliskai - lietuvišką ir lietuviškai - angliską Marlborough's išleistą žodyną.

Redaguotas Rev. H. H. Pewtress ir Rev. I. Geriko

333 puslapių. Kaina \$4.50

Išleista 1

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

Maldos iš Sibiro

MARIJA,
GELBEKI MUSSibiro tremtinių ranka
rašyta maldaknygė

Maldos originalios, jų pačių kurtos, žavios minties gilumai ir grožiui, aukai ir kančiai. Parašantys didelis Dievo, tėvyne ir žmogaus meilė.

Ileido A. T. T. S., spaudė Immaculata Press, Putnam, Ct. Gaunama pas platintojus ir A. T. T. S. administraciją 916 W. 42nd St., New York, N. Y. Tel.: GLENmore 2-2923. Kaina \$1.00.

VIETINĖS ŽINIOS

UZBAIGĖ AUKŠTES-
NIAJĄ MOKYKLĄMISS PATRICIA C.
ZAVASKAS

LRKSA 17-tos kuopos narė ir centro įstaigos darbininkė Miss Patricia Catherine Zavaskaitė užbaigė Hanover Township Memorial aukštesniąją mokyklą ir per iškilmingąį aktą, įvykusių birželio 10, gavo diplomą.

Patricija yra dukterė Bernardo ir Elenos C. Zavaskų, gyv. 149 Old Ashley Rd., Hanover Township. Jos tėvas B. Zavaskas yra Susivienijimo namo prižiūrėtojas. Visa Zavaskų šeima—iš viso šeši asmenys—priklauso prie Susivienijimo. Patricija yra gabi ir darbšti jaunuolė. Dar lankydama mokyklą, kurią ji baigė aukštai pažymiais, popietėmis dirbdavo Susivienijimo centro įstaigoje. Geriausias kloties atėty!

METINIS MOTERŲ
KLUBO PIKNIKAS

Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubo metinis piknikas įvyks sekmadienį, birželio 28-tą, Wattahune Parke, Harvey's Lake. Jau kelis metus iš eilės klubas savo metinę pramogą laiką toje pačioje vietoje, kuri visiems patinka.

Pikniko pradžia pirmą valandą po pietų. Rengimo komiteto pirmininkė yra Mrs. Daniel Eagen, padėjėja Mrs. J. Venslauskas; tikrųjų komiteto pirmininkė—Mrs. B. Maciun. Ashley, valgių—Mrs. J. Caffrey, gerimų—Mrs. Rose Zack. Mrs. J. R. Verbalis yra klubo pirmininkė. Mrs. J. Blandina—publikacijos vedėja.

Rengimo komitetas kviečia klubietes, viešnioms ir svečias gausingai dalyvauti metiniame piknike ir maloniai praleisti laiką.

PARYŽIUS. Prancūzijos prezidentas De Gaulle pareiškė, kad jis spaus NATO organizaciją ištraukti atominius bombanešius iš Prancūzijos ir Britaniją, jei Amerika ir Britanija nesutiks jam duoti atominių bombų gaminto planus. Prancūzija nori kontroliuoti atominius ginklus savo žemėje, todėl turi žinoti jų paslaptį. Nežinia kaip šis reikalas bus išspręstas. B. Br.

"GARSO" KNYGŲ KATALOGAS

MALDAKNYGES

RAMYBES ŠALTINIS. Surinko prelatas P. M. Juras. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Ill., 1954 m. 644 puslapių. Kaina \$3.00.

SVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Milauskas. Tai vienintelė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant mažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ZYMAI NUPIGINTOS MALDAKNYGES

MALDŲ VAINIKELIS (originalė kaina 70 centų)..... 50

MALDŲ RINKINELIS, juodais aparais..... 40

IVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DEL LIETUVOS. 11-ji dalis. Parašyta gen. Stasio Paštkio. 666 pusl. Kaina: įriktais viršeliais—\$7.00; neįriktais—\$6.50.

DAŽYTAS VALIUS, S. Maugham romanas, lietuvių kalbon išverstas Stepo Zobarsko. 310 puslapių. Kaina \$3.00.

CROSSES (KRYŽIAI)—Romana. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbon išverstas Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Idomi knyga angliškai skaitantiems. 829 pusl. Kaina \$4.00.

RINKINIS MINTYS, šimčių pasaulio žmonių pasisakymai įvairiausiomis temomis. Paragė Juozas Franckis. Virš 900 puslapių. Kaina \$4.00.

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patala, priešužkai, posakiai. Surinko ir išleido Jonas Mingirdas. Kaina \$2.50.

JOBO DRAMA, prof. Ant. Maciūnas..... 2.00

MISIOS, Jeronimo Kalinsko..... 1.50

LIAUDIES DAINOS, IV. K. V. Baniulis..... 2.00

KARALIAI IR SVENTIEJI, Elenos Tumienės iliustracija. Kaina \$2.50.

Užsiekiant krepšinėti

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

MATIKEVIČIŲ KETURIŲ GENERACIJŲ SEIMA

Šiame atvaizde parodoma keturių generacijų Matkevicių šeima, kurią sudaro: Dr. William C. Kashatus, Jr. (Kasėta), jo motina Marijona Kasėtienė, gyv. Glen Lyon, jos motina Gertrūda Matkeviciene, gyv. 235 Mosier St., Hanover Section, Nanticoke, kuri laiko proanukę Anna Kashatus, Dr. ir Mrs. Kashatus dukterį. Motutė Gertrūda Matkeviciene yra kilus iš Šilavoto parapijos; jau miręs jos vyras Jonas Matkevicius buvo kilęs iš Prienų parapijos. Jų sūnus Dr. Juozas Matkevicius mirė šiuo metų vasario 14 d. Tėvas, metinai, a. a. sūnus daktaras Juozas, taipgi sūnus Petras, Kazys, Vincas (plačiai žinomi laido-tuvių direktoriai, Kazys ir Vincas taipgi dirba LRKSA centro įstaigoje), Aleksandras, Antanas, dukterė Marijona M. Kasėtienė ir jos dukterė Anna visi priklauso ir tebepriskaito prie LRKSA 114 kuopos, Nanticoke, Pa. Tai šimtaprocentinė Susi-

vienijimo šeima. Tėvų paveldžiū seka vaikai, anūkai ir proanūkai. Jeigu visos lietuvių katalikų šeimos bent dalinai sektų Matkevicių šeimos pavyzdį, mūsų Susivienijimas būtų daugeli kartų didesnis ir turtingesnis.

Beje, W. C. Kashatus baigė Hahnemann Medical College, Philadelphia, birželio 11 dieną gavo daktaro diplomą ir jau praktikuoja (internship) Wilkes-Barre General Hospital.

A. A.
Mirusiems

A. A. VIKTORIJA VALU-KONIENE, gyv. 63 Stanley St., Askam, Hanover Township, mirė birželio 9-tą, pašarvota buvo direktoriaus Leagus įstaigoje, Wilkes-Barre; palaidota birželio 13-tą iš Sugar Notch Sv. Petro ir Povilo bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko tris dukteris, sūnų, 8 anūkus ir 4 proanūkus.

A. A. MYKOLAS MIŠKINIS, gyv. 26 Carroll St., Pittston, mirė birželio 10-tą; pašarvotas buvo direktoriaus Sites-Jasaičio įstaigoje; palaidotas birželio 13 iš Sv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, į šią šalį atvyko 36 metų atgal ir įsikūrė Pittstone. Paliko žmoną, 4 dukteris, 2 sūnus, brolių, seserį ir 4 anūkus.

A. A. MARIJONA TILINS-KIENE, gyv. 305 Church St., Pittston, mirė birželio 13-tą, palaidota birželio 16-tą iš Sv. Kazimiero bažnyčios Mt. Olivet kapinėse. Velionė priklausė prie Altoriaus-Rožančiaus draugijos. Paliko vyrą, du brolius ir tris seseris.

ALEKSIO PAGERBIMO

KONCERTAS BUVO

SEKMINGAS

WATERBURY, Conn.—Dienraščio "Waterbury American" pranešimu, sekmadienį, gegužės 24, Sv. Juozapo parapijos svetainėje įvykęs koncertas pagerbti muziką kompozitorių A. J. Aleksij, buvo visais atžvilgiais sėkmingas. Publikos dalyvavo virš šešių šimtų, meninė ir sveikimo programa buvo įvairi ir turtinga.

Meninę programą išpildė parapijos choras, solistai Arnoldas Vokietaitis, Sofija Stulginskis, Zenonas Seliokas, Nelė Meškūnienė, Marcelė Andrikytė, Edwardas Digimas, Laima Gaigalas. Šalia kitų kompozitorių kūrinių, buvo išpildyti aštuoni paties solenizanto kūriniai.

Sveikintinus pareiškė miesto majoras Raymond E. Snyder, U. S. kongresmanas John S. Monagan ir kiti. Programos vedėja buvo majoro žmona Mrs. R. E. Snyder, ceremonijų vedėja—p. Marcelė Andrikytė. Rengėjų ir dalyvių vardu dovana įteikė Mrs. S. Miklinevičienė ir Mrs. Carl Ortleib.

Pagerbimo koncerte dalyvavo daug įžymių veikėjų, vyriausybės oficialių, kunigų, vienuolių, muzikų ir pažymėtinai daug buvusių choristų ir chorių. Rengimo komiteto vadovavo klebonas kun. J. J. Valantiejus—garbės pirmininkas, Juozas Muraškas—pirmininkas, Marcelė Andrikytė—sekretorė ir Stefanija Miklinevičienė—išdėlininkė.

Kompozitorius Aleksandras J. Aleksis Waterbury Sv. Juozapo parapijoje vargonininkavo net 35 metus. Jis buvo aktyviai įjungęs netik į vietinį, bet ir į nacionalinį lietuvių judėjimą ir veikimą. Liepos mėnesį jis iš-

LIETUVOJE ISLEISTAS GAMTOS
APSAUGOS ĮSTATYMAS

KELIOLIKA METŲ PAVELUOTA

Aukščiausios tarybos nutarimu išleistas "Gamtos apsaugos įstatymas", kuris buvo paskelbtas Vilniaus "Tiesoje" š. m. balandžio 22 d.

Tuo įstatymu siekiama apsaugoti

a) vietoves, kurios pasižymi mokslui vertingomis žemės paviršiaus formomis, geologiniais paminklais, augmenijos ar gyvūnijos bendrijomis ar kitomis panašiomis savybėmis;

b) vietoves bei kraštovaizdžius, kurie būdingi ir svarbūs mūsų krašto gamtinio, kultūrinio, estetiško bei turistinio požiūriais, taip pat vietoves, kurios naudojamos darbo žmonių poilsui ar sveikatingumo kelmui;

c) vietoves, susijusias su istoriniais įvykiais;

d) gyvosios ir negyvosios gamtos paminklus, kuriuos būtina išlaikyti dėl jų tautinės, krašto pažinimo arba mokslinės reikšmės;

e) atskirus gamtos objektus, turinčius ūkinę, mokslinę, kultūrinę ar estetinę reikšmę (parkai, pakelių želdiniai, šimtamečiai medžiai, ežerai ir kt.);

f) gamtoje laisvai gyvenančius žvėris, paukščius, žuvis ir kitokius gyvūnus, kuriems grėsia išnykimo pavojus, arba kuriuos reikia apsaugoti dėl jų reikšmės ir naudos liaudies ūkiui ar mokslui bei mokymui;

g) gamtoje arba gyvenvietėse augančius augalus arba jų bendrijas, kurioms grėsia išnykimo pavojus, arba kuriuos reikia apsaugoti dėl jų retumo arba naudingumo liaudies ūkiui ar reikšmės mokslui bei mokymui.

Įstatymas numato ir rezervatų bei draustinų steigimą. Apsaugoti gamtos paminklus ir kitokius apsaugotinus gamtos objektus įpareigojami žemės naudotojai, kurių valdomoje žemėje yra šie objektai. Už įstatymo pažeidimą gali būti baudžiami netik atskiri asmenys, bet ir imonij, įstaigų ir organizacijų pareigūnai. Numatyta administracinės pabaudos iki 500 rublių, jei pirmą kartą, o jei pakartotinai nusižengia, numatyta laisvės atėmimas nuo 3 mėnesių iki 2 metų, arba pataisos darbai iki vienerių metų. Pakartotinai pažeidęs įstatymą, įstaigos ar organizacijos baudžiamos pabauda iki 5,000 rublių. Be to, turi būti atlyginti nuostoliai. Administracinės pabaudos skiria valstybiniai gamtos apsaugos inspektorai arba miškų ūkių direktoriai.

Prie Ministerijų tarybos veikia Gamtos apsaugos komitetas. Gerai, kad išleistie tokie gam-

tybės įstatymai, kurie po kurio laiko bus įjungti į lietuvišką veiklą.

tos apsaugos nuostatai. Deja, jie išleisti keliolika metų pavėluotai, kai jau daug kas Lietuvoje nuniokinta. Elta

PAJIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New York'e paieškomi asmenys:

BOJAZINSKAS, Mykolas, ir jo seserys Janina ir Marija.

BRUCAITĖ, Domicelė, iš Tiekūnų k., Panevėžio ap.

CIRVINSKAS, Jonas ir Juozas, iš Tridonių k., Gražiškių v., Vilkaviskio ap.

IGNOTAS, Kazimieras, ir jo dukterė Julijona.

LEMENTAVICIUS, Juozas, iš Ingavangio k., Šilavoto v., gyveno Georgetown, Ill.

MEDAIŠA, Charles, gyveno 8300 Logan St., Detroit 9, Mich.

MIKEVICAITĖ, Marija ir Regina.

MISUKVICIUS, Pranas (Frank), gyveno Elizabeth, N. J.

NAUJOKAS, Pranas ir NAUJOKAITĖ, Konstancija, Jono vaikai.

NORBUTAS, Juozas, Marijono sūnus, su šeima.

PERINSKIENE, Marija, jos vaikai Jonas, Adelė, Aldona ir Elena, gyveno Homestead, Pa.

PETROLIČNAS, Adolfas, gydytojas.

PŪKAS, Antanas ir Liudvikas.

RUSKICĖ, Konstancija ir Marijona, viena jų VENCKAUSKIENE.

SKIAUTĖ, Aleksas, iš Klivčinskės k., Panevėžio ap.

STANKUS, Antanas ir Pranas, Kazio sūnūs, iš Kurmių k., Švėkšnos val.

STUNDZIA, Vincas, Jurgio sūnus, iš Pavarlio k., Tauragnų val., Utenos ap.

VAITKEVICIUS, Jonas, žmona

DIEVAS SU MUMIS

MAZIESIEMS KATEKIZMAS

Anglų ir lietuvių kalbomis

Anglų kalba parašė kun. Richard Poks, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Dekanė. Išleido Sv. Kazimiero Biserija. 78 puslapių, pavalikuotas. Kaina 50 centų egzempliorius.

Užsiekiant krepšinėti

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

APIE PRIEDINES (DVIGUBOS)
PROTEKCIJOS APDRAUDĄ

Dviguba protekciija yra termininė apdrauda išduodama priedinės sutarties formoje kartu su reguliariąs gyvybės apdrauda įstojant Susivienijimo narystei. Dvigubos protekciijos galiojimai yra apriboti iki 20 metų ir ji prielaima aplikantams nuo 16 iki 45 metų amžiaus. Ji duoda aplikantams galimybę padvigubinti gyvybės apdraudos sumą už šiek tiek priedinės duoklės virš reguliarių išlaidų imant gyvybės arba palikimo apdraudą.

Tokia apdrauda ypatingai svarbi šeimos asmeniui, nes ji sudaro didesnę fondą ir patikrina didesnę finansinę protekciją šeimai iki vaikai tampa savarankiais, arba jeigu yra mirtę gyvybės už šeimos namą.

Tokia apdrauda gali būti pakeista dešimties metų laikotarpį nuo išdavimo datos ir bile reguliariąs gyvybės ar palikimo klasės apdraudą be medikalinės egzaminacijos. Po penkių metų, esant galėje, mažą grynais vertę yra prieinama ir ji gali būti pavartota pirmiems duoklių apmokėjimams už naują sertifikatą.

Labai didelės vertės yra išmokėtos gyvybės apdraudos pasirinkimas ir mes tą paillustruosime dviem pavyzdžiais: 1) 30 metų amžiaus narys, kuriam išduotas \$1,000.00 gyvybės sertifikatas bile klasėje ir kartu išduota dvigubos protekciijos sutartis, abi apdraudas išlaikys galėje per 17-ka metų ir po to apsisprendus sutartį panaikinti, tuo laiku apmokėtos gyvybės apdraudos vertė siekia \$291.00. Dvigubos protekciijos metinės duoklės už tūkstantį dolerių, įstojimo laiku turint 30 metų amžiaus, yra \$7.90 ir per septyniolika metų narys tesumoka tik \$134.30. Tadgi apmokėta apdrauda, kaip nurodyta, yra dvigubai didesnės sumos, negu duoklės sumokamos už priedinę sutartį. Per visą tą laiką nario pašalpagaviui ar pašalpagaviams užtikrinta ir mirties atveju bus išmokėta padidinta suma pagal priedinės apdraudos sutartį priede reguliariąs gyvybės apdraudos sumos.

Pagal 35 metų amžį metinės duoklės yra \$10.23 ir jeigu bus mokama per 17-ka metų, iš viso duoklėmis bus sumokėta \$173.81, tuo tarpu jeigu narys panaikintų savo sutartį ir pasirinktų apmokėtą gyvybės apdraudą, jos vertė sieks \$384.00, kas vėl yra dvigubai daugiau, negu bus sumokėta duoklėmis.

Beneficija yra apribota iki 20 metų ir išskaitus 20 metų metū beneficija nustoja vertės, taipgi dingsta atsiskaitymo vertės pasirinkimai. Tadgi patartina nariams pasirinkti apmokėtą gyvybės apdraudą neveliua 19-kos metų, kai sutartis turi didžiausią atsiskaitymo vertę. Apmokėta gyvybės apdrauda išmokama tik nariui mirus.

Kokių dar geresnių verčių bile asmuo gali tikėtis?

Vincenta, vaikai Juozas, Vytas, Anasztazija, Natalija ir Stasė, iš Zagalliu k., Tauragės ap.

ZYGMANTAS, Jurgis, Jono ir Marijono Brokaitės sūnus, iš Oskabalių k., Bartininkų v., Vilkaviskio ap.

Jieskomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašom atsiiepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

VENCKAUSKIENE, Marija, jos vaikai Jonas, Adelė, Aldona ir Elena, gyveno Homestead, Pa.

PETROLIČNAS, Adolfas, gydytojas.

PŪKAS, Antanas ir Liudvikas.

RUSKICĖ, Konstancija ir Marijona, viena jų VENCKAUSKIENE.

SKIAUTĖ, Aleksas, iš Klivčinskės k., Panevėžio ap.

STANKUS, Antanas ir Pranas, Kazio sūnūs, iš Kurmių k., Švėkšnos val.

STUNDZIA, Vincas, Jurgio sūnus, iš Pavarlio k., Tauragnų val., Utenos ap.

VAITKEVICIUS, Jonas, žmona

LRKSA Penktosios Pennsylvania

Apskrities

ISVAŽIAVIMAS

Liepos-July 5, 1959

ROCKY GLEN PARKE

MENINĖS PROGRAMOS RUOŠA IR KITAI REIKALAI
ROPINASI SCRANTONIECIAI

RENGĖJAI TURĖS REFRESHMENTŲ STANDĄ
VISUOMENE MALONIAI KVIECIAMA DALYVAUTI